

za njim ter se spotoma potapljala z dolgimi vratovi v vodo išoč si živeža. Naš piskač pa se jim je smijal: „Ha, ha, ha!“ ter zlezel na lestvico, prislonjeno ob strehi, da bi piskal popolnoma v miru. In vnovič je odmevala po samoti Tončkova „češčena Marija,“ in vedno lepše se je glasilo piskanje, zakaj deček je vidno napredoval. A se tudi ni čuditi, le pomislimo, da je imel od jutra do večera piščalko v ustih; to pa sami veste, da stanovitna pridnost vselej rodi lepe sadove. Pa še zvečera na posteljici se je včasih prepričeval, ni li vže pozabil, kar se je naučil po dnevi. In ko pokuka zjutraj solnce na Tončkovo ležišče, moli, ali recimo: trobi vže Tonček vsak dan jutranjo molitev: „Češčena Marija“?

Kaj nè, to so bili píruhi! Kdo bi si ne želel take piščalke? Tudi vi bi se razveselili kaj podobnega, toda skoro ne verojamem, da bi tudi vi tako lepo piskali „češčeno Marijo,“ kakor jo je Potokarjev Tonček. No, pa da jo le pobožno molite! In na vse zadnje, če tudi piščalke ne bode za píruhe, doboste pa brez dvoma kaj drugega, morda kako knjižico — za vas je knjiga, knjiga, ker znate brati, česar Potokarjev Tonček ni znal! Kaj se vé, še jaz se vas lahko kaj spomnim o Veliki noči. Le pridni bodíte, brez nič ne bode, kar zanašajte se náme. No pa zdravi in z Bogom!

Kajtimar.



Moj voz.

II.

2. Prvi pípec.

(Konec.)



o, kako je bilo pa odsihdob s pipcem?

Izvrstno!

Ali ste vže kdaj streljali z bezgovo puško? Há, há, nekateri je še nikoli videli niste! I, no, če je še niste imeli v rokah, saj vam jaz lahko dopovem, kakšna je in kako se nareja. Mlado bezgovo palico sem odrezal v grmovji (pa se s tem ne hvalim, zakaj bezeg je pač prekoristna rastlina, da bi jo tako kvaril), potem pa tako dolg košček, kakor je recimo od vašega čela do brade, s pipcem lepo obelil. A da ne zamolčim glavne stvari: nobene grče ne sme biti na tem delu! Nato sem ta konček prebezglal, to je, s kakim klinčkom spravil stržen iz srede, naredil še drug dovolj močen evek, ki se je prilegal luknji in ga na debelejšem konci tako zarezal, da ga ni bilo moči poriniti skozi in skozi — pa je bila puška popolnoma izdelana. Kar dva papirnata zamaška sem zatlačil na obeh koncih vánjo, naslonil jo na prsi in evek porinil, pa je odletel zamašek na nasprotnem konci prav pod strop in še mnogo dljé, da sem ga komaj poiskal — stisnjeni zrak v puški ga je namreč pognal s tako silo. In kako je počilo? Saj veste, da ni bilo brez nič, če me je oče poslal iz sobe na vrt, češ, da ga ne oglušim ali celó obstrelim. Pa je res daleč nesla ta puška! Kadar se mi je posebno posrečilo, pritrkljal se mi je izstreljeni zamašek s strehe pod noge. To so bile vesele urice, to!

Nekoč bi me bila pa puška kmalu pripravila v nesrečo. Kakor mi je bilo ukazano, streljal sem pred hišo na vrtu. Moj brat Tomaž je pa gledal prav tačas z materinega naročja skozi okno. Pa sem pomeril proti njemu, ustrelil in —

cenk! komaj da nisem razdrobil šipe. Dobro, da sem bil dosti daleč in nisem prestrelil okna. Presneto, kdo bi bil potem zacelil okno? Jaz vže ne!

— Dovolj si se vže nastreljal, le brž v sobo! — poklical me je iz vrta oče, katerega sem se tako prestrašil s svojim nesrečnim strelom, da se je zbodel v prst.

Kaj sem hotel? Pod pazduho sem stisnil puško in šel počasi v hišo, a nikakor tako ponosno, kakor bi se spodobilo vojaku s puško. Kaj pomaga puška, če pa ni poguma? Potem sem moral očetu šivanke vdevati, ali povem vam, misli so mi bile pa še vedno pri puški.

Zvečera — péko smo imeli tisti dan — pa sam nisem vedel, kam bi skril puško. Zakaj vse se mi je tako dozdevalo, da je je oče vže do grla sit in da bi jo morda še v peč vrgel, če bi jo pustil jaz na kakem očitnem kraju. Pa sem bil zvit in pretkan, kadar mi je šlo za kako ljubo mi stvar: prav na skrivnem sem vtaknil po večerji puško za peč in šel brez skrbi leč, češ, tam je ne najde nihče.

Posrečilo se mi je, nihče mi je ni vzel. Toda: človek obrača, Bog pa obrne, prevroče je bilo za pečjo, ker je prejšnji dan gorela gromada v nji. Moja puška se je preveč posušila in — počila, pa ne tako kakor takrat, kadar sem jo jaz izprožil, ampak preklala se je — tako je počila. Kar za nobeno rabo ni bila več, ker ni držala zraka — ej, škoda!

Pa saj sem imel še pipec, bezeg je tudi še rastel, kmalu sem imel novo puško, in še boljša je bila od prve. Samó to vam moram povedati, da sem jo delal od jutra do póludne — i, puška se ne naredi, kakor bi k višku pogledal.

Verujte mi, pipec je zmiraj dober, Bog, da ga kdo ima! Jej, jej, to so pele vzpomladi piščalke po naši vasi! Tisto je bila sicer vže stara pravica Brinarjevega Matevža, da se je prvi ponašal s piščalko, ki je piskala na obeh koncih na jednom debelo, na drugem tanjše — a Matevž je delal vrbove piščalke vže dvajset let! Kar nas je bilo manjših piskačev, kajpada nismo delali takih, toda zato smo jih imeli po več. Po štiri hkrati sem si zamašil v usta, in vsaka je imela drugačen glas — kaj si mislite, pa vse narejene z mojim pipecem! E, ne zna vsak majiti vrbovih šibic, ne, pa tudi vsak pipec ni za to, da bi ž njim naredil tak pilek, ki daje pravi glas! A moj je bil kakor nalašč ustvarjen za piščalke.

Sedaj vam pa zastavim kar sredi pripovedovanja kratko zastavico:

„Šilo bodilo
Po hosti hodilo,
Ni pilo ne jelo,
Pa vender živelo.“

Veste, kaj je to? No, kar recite „kostanjeva ježica,“ pa ste prav odgovorili. Hm, hm v kostanjevi ježici so po navadi trije kostanji, a kostanj vam ugaja, kaj?

Ej, meni je tudi, da nikoli tega, s pipecem sem ga pa lupil. Na vseh svetnikov dan so ga pri nas vsako leto skuhali ali pa kupili, ne vem, zakaj, toda tako se je godilo in hvala Bogu, da je bilo tako. Sv. Miklavž ga je tudi vselej kaj nasul v nastavljeno skledo, kaj bi bil jaz siromak počel, da nisem imel svojega pipeca? Nož bi si bil moral izprositi na posodo, a take dni ga je vsak rabil sam, in naj bi ga bil tudi dobil, kak kostanjček bi bilo treba vender dati posojevalcu — tako pa ni bilo nobene sitnosti. Pri peči na gorkem sem sedel in lupil sladki

kostanj, oče pa je kadil tudi le-tam pipo: ne vem, kdo izmej naju je bil zadovoljnejši. Jaz bi vže ne bil menjal z nikomer. Pač mi je bila vŕŕe očetova pipa, iz katere so se vzdigovali tisti lepi modri dimnati kolobarčki, ali kostanj nalupljen z lastnim pipecem in naložen v kôpe vrh kapice moje — to, to!

Pa ŕe pri drugih stvareh mi je storil moj pipec marsikako uslugo. Kadar so pri nas jablane dobro obrodile, jedli smo večkrat jabolčni močnik.

— Ivan, ti najbolj utegneŕ, — velela mi je kak dan mati, — pripravi se in natrebi jabolk za močnik. — Prav rad sem ubogal, saj sem vedel, da jih smem jesti, kolikor se mi jih poljubi. Pa sem res začetkoma nesel več koŕŕkov v usta, kakor jih pa zmetal v skledo. Pozneje seveda mi je bilo bolj sklede skrb, ker se je vže mudilo. Glej, glej, nekateri bi radi dejali, da sem se jabolk vže preobjedel — i, no recite, kar hočete, jaz samo to povdarjam, da sem proti koncu malo-kateri krheljček ugriznil.

Oj, kaj bi vam ŕe lahko povedal o svojem prvem pipci, da ga nisem izgubil in sicer sedaj drugi pot — za vedno. Kar sam sebi nisem prav verojel, ko mi je mahala vrvica od hlačnega robú brez pipea. Čisto nič nisem vedel, kje bi se mi bil odtrgal. Ni ga bilo, pa ga ni bilo nikjer — nikoli več ga nisem videl, jej, pa tako dobra roba! Tega se pač ŕe spominjam, da sem dan poprej, predno sem ga pogreŕil, iskal leŕnikov po senoŕetih in se prerival skozi gosto grmovje. Menim, da se ne motim, če sodim, da je obleŕal pod kako lesko. Pa ni čuda, če ga ni mogla obdržati ne posebno močna vrvica, saj mi je grmovje strgalo tudi srajco in telovnik, da sem bil tak, kakor bi se bil z vetrom tepel! In kakor se nisem domislil, kje je dobil srajčni rokav posamezne rane, tako mi je bilo tudi neznano, kje naj iščem pipea.

Jojmine, neznansko nerodno se mi je zdelo, ko nisem imel več pipea. To bi bil rad prerezal, óno odreza! — toda s čim? Resnično je: kar je človek vže kdaj imel, to desetkrat teŕje pogreŕa, kakor óno, kar si samó ŕeli, a ŕe ni bilo njegovo.

A sedaj moje pripovedovanje o prvem pipci?

„Ta pesen je preč,
Ne znamo je več;
Če hoč'mo zapéti,
Mor'mo drugo začéti.“

Ni drugače, o drugih pipeih bi mi bilo treba pisati, zakaj prvi je samó ŕe na vozi mojih spominov, toda tega ne storim, ker o njih ne vem Bog znaj kaj posebnega.

Za prvim pipecem sem izgubil ŕe marsikateri drugi, a brez pipea ŕe danes nisem. Toda le-tá se nikakor ne more kosati s teboj, nepozabni mi prvi. Kako si bil ti oster, ej, to je bilo jeklo, da se pravi, a ta — no, sreča, da ne reŕem drugega z njim kakor papir. Pa ta nepridiprav me je stal celó ŕtiri krajearje, da-si se je včasih dobil za tri novčiče najboljši pipec! Nobene tvojih izvrstnih lastnostij nima, vender ga imam, ker me vedno spominja tebe prvega pipea — spremljevalca mojih zlatih dnij. — Kaj bi ŕe, časi niso več taki, kakerŕni so bili, pipci pa tudi ne! Če me kdaj razgádi, pa si kupim noŕiček, ki bode vreden pol naročja pipecev, le zapómnite si, pol naročja pipecev!

Kajtimar.

